

Målnr: 918-20
Klagande: Sasa Djekic
Motpart: Skatteverket, rättsenhet 1
Saken: Avregistrering från folkbokföringen

Högsta förvaltningsdomstolen har förelagt Skatteverket att inkomma med svar i ovanstående mål.

Inställning

Skatteverket bestrider ändringsyrkandet.

Frågan i målet

Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i fråga om beviskravet vid prövningen av om en person ska avregistreras från folkbokföringen på grund av att personen har avlidit.

Allmänt om avregistrering från folkbokföringen pga. dödsfall

Folkbokföringen är den grundläggande registreringen av befolkningen i Sverige. I folkbokföringen registreras uppgift om bl.a. namn, födelsetid, medborgarskap, civilstånd och uppgift om make, barn, föräldrar, vårdnadshavare eller annan person som den registrerade har samband med inom folkbokföringen (2 kap. 3 § lagen [2001:182] om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, FdbL). Den som avlider eller dödförklaras ska avregistreras från folkbokföringen (19 § folkbokföringslagen [1991:481], FOL).

Vid dödsfall i Sverige ska normalt bevis om dödsfallet (dödsbevis) utfärdas och lämnas till Skatteverket utan dröjsmål (4 kap. 2 och 3 §§ begravningslagen (1990:1144)). Om den avlidne var folkbokförd fattar Skatteverket utifrån uppgifterna i dödsbeviset beslut om att avregistrera personen från folkbokföringen. Om en folkbokförd person avlider i utlandet finns inte någon motsvarande underrättelseskyldighet till Skatteverket. En svensk ambassad eller svenskt konsulat kan underrätta Skatteverket om de får kännedom om att en svensk medborgare har avlidit i landet. Skatteverket kan också få uppgift om ett dödsfall i utlandet på annat sätt – ofta genom att anhöriga till den som avlidit lämnar meddelande till verket om dödsfallet.

I de fall Skatteverket får meddelande från enskild om ett dödsfall i utlandet startar verket ett ärende på eget initiativ för att utreda om ett dödsfall har inträffat och om avregistrering från folkbokföringen därmed ska ske (19 och 34 §§ FOL).

Vilka krav bör ställas på bevisningen?

Vilket beviskrav som ska gälla för avregistrering enligt 19 § FOL anges inte i lagtexten eller, såvitt Skatteverket kunnat finna, i förarbetena till lagen.

Att avregistrera en person från folkbokföringen som avliden är en ingripande åtgärd. Uppgift om dödsfallet och avregistreringen aviseras ut till myndigheter och andra aktörer i samhället som använder sig av folkbokföringens uppgifter i sin verksamhet. En oriktig uppgift om ett inträffat dödsfall kan medföra problem och olägenheter för den enskilde. Det kan exempelvis handla om förlust av ekonomiska och personliga förmåner och att bankkonton stängs. En oriktig avregistrering rör även ett mycket integritetskänsligt område och kan berättiga den enskilde till skadestånd från staten för den kränkning som den felaktiga registreringen har orsakat. Det finns därför, enligt Skatteverkets mening, skäl att ställa höga krav på den utredning som ligger till grund för ett beslut om avregistrering från folkbokföringen.

Skatteverket delar underrätternas bedömning att det vid avregistrering bör tillämpas samma höga beviskrav som vid ändring av oriktiga uppgifter i folkbokföringen, dvs. att det klart ska framgå att ett dödsfall har inträffat för angiven person. Skatteverkets uppfattning är att *klart framgår* kan anses motsvara samma grad av säkerhet som *mycket sannolikt (styrkt)* enligt följande s.k. sannolikhetsstege:¹

¹ Illustrationen är tagen från Skatteverkets rättsliga vägledning (2020-10-01):

<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2020.12/327490.html#h-Objektiv-bevisborda-hur-mycket-ska-bevisas>. Se även bl.a. Ekelöf m.fl., *Rätttegång IV*, 7 uppl. (2009), s. 200 och Nordh, *Bevisrätt B – Bevisbörda och beviskrav*, Praktisk process VII, 2 uppl. (2019), s. 25.

Skatteverkets bedömning i ärendet

Momcilo Djekic (M.D.) är folkbokförd i Sverige. Hans son, Sasa Djekic (S.D.), har meddelat Skatteverket att fadern har avlidit i Serbien. S.D. har lämnat in utdrag ur en serbisk dödsbok, kopia av M.C:s serbiska körkort och svenska pass samt foton. S.D. har för egen del intygat att dödsfallet har inträffat och även uppgett att den övriga familjen kan göra detsamma

Utdraget ur dödsboken innehåller uppgift om att en person vid namn M.D. har avlidit. Dödsboken anger även samma uppgifter om personen som finns registrerade om M.D. i den svenska folkbokföringen i fråga om födelseort, namn på maka samt födelseår. Utdraget anger emellertid att den avlidnes födelsedatum är den 22 februari medan M.D. i folkbokföringen är registrerad som född den 20 februari.

Skatteverket anser, i likhet med underrätterna, att det inte av utredningen framkommer om den registrerade födelsetiden i folkbokföringen skulle kunna vara felaktig. Ärendet handlar emellertid inte om att fastställa M.D:s födelsedatum och om uppgiften härom ska ändras i folkbokföringen, utan huruvida han har avlidit och därmed ska avregistreras från folkbokföringen. Oklarheten ifråga om födelsedatum utgör vid den senare prövningen enbart hjälpfakta vid bevisvärderingen.²

Det utredningen i ärendet med tillräcklig säkerhet ska visa är alltså att den aktuella personen är avliden. Det finns inget skäl för Skatteverket att ifrågasätta att dödsboken inte skulle vara äkta eller av annat skäl inte utfärdad i behörig ordning. Skatteverket noterar att utdraget ur dödsboken stämmer med folkbokföringen i fråga om samtliga uppgifter utom födelsetiden. De uppgifter som är överensstämmande är vidare förhållandevis särpräglade, exempelvis stämmer makans namn inklusive hennes efternamn som ogift. Det finns alltså, enligt Skatteverkets mening, flera omständigheter som med styrka talar för att dödsbeviset avser den folkbokförde M.D. Frågan är då om – och i så fall i vilken utsträckning – oklarheten kring födelsetiden minskar bevisvärdet i detta avseende.

M.D. registrerades som född den 20 februari redan vid den första registreringen i kyrkboken i samband med att han invandrade 1966. Uppgiften i kyrkboken har sedan förts över till folkbokföringen 1991. Det har inte gått att utreda på vilket underlag registreringen i kyrkboken gjordes. Det saknas utredning om att M.D. skulle påtalat inför svenska myndigheter att födelsetiden blivit felaktigt registrerad. Med hänsyn till den långa tid som förflutit sedan den första registreringen går det emellertid inte att utesluta att så kan ha hänt. Även om M.D. aldrig skulle ha påtalat felaktigheten är detta inte i sig avgörande för bedömningen av vilken födelsetid som är hans riktiga.

Den kopia av körkort som lämnats in visar ett serbiskt körkort utfärdat år 2015 för en man vars namn, födelsetid och födelseort överensstämmer med uppgifterna i utdraget i dödsboken.

---

² Se Nordh, *Bevisrätt C – Bevisvärdering*, Praktisk process VIII, 2 uppl. (2019), s. 12.

Mannen på körkortsfotot bär stora likheter med mannen på de foton S.D. gett in. Skatteverket ser inte skäl att betvivla S.D:s uppgifter om att de inlämnade foton föreställer hans far M.D. Det serbiska körkortet framstår därmed vara utfärdat för den folkbokförde M.D. och att denne inför serbiska myndigheter har uppträtt med födelsetiden 22 februari. Samma födelsedatum (22 februari) anges dessutom i ett beslut fattat år 1989 om avslag på ansökan om befrielse från jugoslaviskt medborgarskap som inhämtas från Migrationsverket i ett ärende som rör den folkbokförde M.D.

Sammanfattningsvis anser Skatteverket att utdraget ur dödsboken med styrka talar för att den folkbokförde M.D. har avlidit enligt vad som anges i handlingen. Det finns emellertid vissa oklarheter i fråga om födelsetiden som kan medföra tvivel kring om utdraget verkligen avser M.D. Det saknas utredning som stödjer att den i folkbokföringen registrerade födelsetiden skulle vara oriktig. Dock finns annan bevisning som visar att M.D. vid i vart fall två tillfällen har uppträtt med en annan födelsetid i Serbien än den födelsetid som finns registrerad i folkbokföringen. Den födelsetid som anges i körkortet och medborgarskapsbeslutet stämmer med den födelsetid som anges i utdraget från dödsboken. Detta kan anses tala för att två olika födelsetider har antecknats för samma man i de olika länderna. Detta kan utgöra en förklaring till varför födelsedatumen inte stämmer överens vilket i sin tur leder till minskat tvivel kring att utdraget ur dödsboken avser den folkbokförde M.D. Frågan är emellertid om tvivlet minskat i tillräckligt grad. En prövning av frågan om gällande beviskrav är angelägen. Skatteverket vidhåller sin inställning att utredningen inte med tillräcklig säkerhet visar att dödsfall har inträffat för aktuell person och att avregistrering kan ske.

Med detta sagt överlämnar Skatteverket till Högsta förvaltningsdomstolen att avgöra vilket beviskrav som gäller och om kravet är uppfyllt i detta fall.

För Skatteverket

Anna Ljungberg
rättslig expert